

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра природничо-наукових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-
реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

О.Л. Позднякова

2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗП 1.003 «Психологія вищої школи»

Галузь знань	01	Освіта
Спеціальність	013	Початкова освіта
Рівень освіти		другий (магістерський)

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія вищої школи» для студентів першого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 013 «Початкова освіта».

РОЗРОБНИК:

Антоненко І.Ю., доцент кафедри природничо-наукових дисциплін, кандидат психологічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри природничо-наукових дисциплін

Протокол від 29.03 2018 р. № 8

Завідувач кафедри
природничо-наукових дисциплін

Антоненко І.Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта»	Нормативна	
	Спеціальність 013 «Початкова освіта»	Семестр	1
Модулів – 4	Освітній рівень: другий (магістерський)	Аудиторні години: 32 год	
Змістових модулів – 3		Лекції: 10 год.	Практичні, семінарські: 22 год.
Загальна кількість годин – 90			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4		Модульний контроль	
		Вид контролю: екзамен	

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни: розкрити закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, сприяти на цій основі формуванню загальної психологічної культури та компетентності магістрантів, їх готовності до кваліфікованого професійно-педагогічного спілкування зі студентами.

Завдання навчальної дисципліни:

- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців;
- формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;
- сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: предмет, основні категорії, принципи та методи психології вищої школи як науки; загальні психологічні характеристики студентського віку та студентської групи; зміст і механізми професійного становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою; психологічні особливості взаємодії викладача зі студентами; психологічні аспекти особистості та діяльності викладача вищої школи;

вміти: здійснювати психологічний аналіз ефективності навчально-виховного процесу в умовах вищої школи; використовувати теоретичні знання та практичні навички із психології вищої школи для аналізу й діагностики сформованості власних професійно спрямованих якостей; укладати та проводити базове психологічного дослідження в умовах навчально-виховного процесу вищого навчального закладу; диференціювати прояви типових та індивідуальних психологічних особливостей студентів як суб'єктів педагогічної взаємодії у вищій школі;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей): здатність усвідомлювати психологічні закономірності формування особистості студента в період вузівського навчання; здатність застосовувати здобутки психологічної науки для підвищення ефективності науково-педагогічної діяльності, виховання і навчання студентської молоді; розуміння

ролі психолого-педагогічної підготовки майбутнього викладача вищого навчального закладу.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Психологія вищої школи: студентський період життя людини

Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи

Предмет психології вищої школи як галузь психологічної науки.

Завдання психології вищої школи відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Національної Доктрини розвитку освіти в Україні». Основні напрями реформування освіти ХХІ століття та проблеми сучасної психології вищої школи. Зв'язок психології вищої школи з іншими галузями психологічних знань.

Принципи психологічного дослідження: науковість, об'єктивність, поетапність. Класифікація методів збору емпіричних психологічних фактів. Методи інтерпретації одержаних даних. Етика дослідника. Поняття про методику психологічного дослідження. Дослідницькі вміння.

Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку

Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості (психофізіологічні особливості, протиріччя, соціальна ситуація розвитку).

Вищий навчальний заклад – один із провідних факторів соціалізації студента як фахівця. Адаптація студента до навчання у вищій школі, види адаптації, умови ефективності.

Типологічні особливості студентів, що виявляються в навчальній діяльності та поведінці.

Враховання психологічних особливостей юнацького віку при роботі зі студентами.

Тема 3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою

Навчально-професійна діяльність як провідна в студентському віці. Формування професійної спрямованості особистості студента. Розвиток «Я-концепції» як показника особистісного зростання і професійного становлення студента. Складові та функції «Я-концепції». Формування професійних та особистісних якостей майбутнього фахівця. Розвиток творчості в студентів. Самоосвіта та самовиховання студента, їх значення в його професійному зростанні. Готовність до професійної діяльності випускника.

Тема 4. Психологія студентської групи

Психологічні особливості студентської групи та її структура.

Рівні розвитку студентської академічної групи. Шляхи формування студентського колективу.

Соціально-психологічні явища в студентській групі та їх вплив на особистість кожного студента.

Проблема лідера та лідерства в студентській групі. Соціально-психологічний клімат у групі та його вплив на її працездатність.

Психологічні засади студентського самоврядування. Закон України «Про вищу освіту» про студентське самоврядування.

Змістовий модуль 2. Психологічні засади управління вузівським навчальним процесом і навчально-професійною діяльністю студентів

Тема 5. Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі

Загальна характеристика навчального процесу і навчально-професійної діяльності як об'єктів управління, психологічний аналіз їх складових.

Поняття про управління в системі освіти. Опосередковане та пряме управління, їх особливості. Сутність управління навчально-професійною діяльністю студентів (соціальна нормативність навчальної діяльності, свідомий характер, власна активність, творчий підхід). Кваліфікаційна характеристика та професіограма.

Педагогічне управління навчальним процесом у вищій школі та його психологічний аналіз із позицій сучасних вимог. Управління професійною рефлексією. Педагогічний процес як цілеспрямована активна взаємодія викладача зі студентом.

Управління як контроль і оцінка навчальної діяльності студента.

Тема 6. Психологічний аналіз учіння студентів

Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Мотиваційна спрямованість учіння студента. Формування професійних мотивів навчання. Власна пізнавальна активність студента, її спрямованість на засвоєння професійних знань, умінь і навичок. Розвиток творчого потенціалу студентів під час навчання.

Психологічні принципи організації навчально-професійної діяльності студентів. Вимоги до навчання, вміння вчитися самостійно. Психологічні аспекти організації самостійної роботи студентів.

Критерії ефективності учіння. Причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання.

Змістовий модуль 3. Психологія виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою

Тема 7. Психологія виховання студентської молоді

Єдність процесів навчання, розвитку та виховання. Сучасні вимоги до особистості фахівця з вищою освітою та завдання виховання студентів відповідно до пріоритетних напрямів реформування освіти в Україні. Мета та зміст виховання студентської молоді. Психологічні механізми формування якостей особистості та відповідні функції виховання. Психолого-педагогічна

характеристика основних напрямів реалізації функцій виховання у вищому навчальному закладі.

Етапи становлення моральної свідомості студента. Критерії моральної вихованості людини.

Соціально-психологічні чинники і психологічні механізми формування національної самосвідомості студентів.

Тема 8. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами

Роль педагогічного спілкування в розв'язанні соціально-моральних завдань професійної підготовки майбутнього фахівця. Виховна позиція викладача в педагогічній комунікативній взаємодії: розуміння, визнання та прийняття студента. Активне рефлексивне слухання та «Я-повідомлення» в комунікативній взаємодії. Діалогічне спілкування, його характеристика.

Тема 9. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення

Протиріччя та бар'єри спілкування, причини їх виникнення та засоби регулювання. Особливості педагогічного конфлікту, стадії розвитку, поведінка конфліктуючих сторін. Психологічні передумови та шляхи вирішення педагогічного конфлікту.

Тема 10. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи

Психологічна характеристика викладача вищої школи як особистості. Характеристика самосвідомості (рефлексивності) викладача, аналіз його професійної компетентності та майстерності. Вплив «Я-концепції» викладача на його науково-педагогічну діяльність. Науково-педагогічна творчість, її особливості. Умови імпровізації в науково-педагогічній діяльності. Культура педагогічного мислення.

Характеристика педагогічних здібностей. Особливості діяльності викладача при різних стилях взаємодії. Типологія викладачів. Педагогічна етика. Вимоги студентів до викладача.

Шляхи формування педагогічної майстерності й підвищення рівня професіоналізму викладача вищої школи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Змістовий модуль 1. Психологія вищої школи: студентський період життя людини.				
1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи.	8	1	2	5
2. Загальна психологічна характеристика студентського віку.	8	1	2	5
3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.	9	1	2	6
4. Психологія студентської групи.	9	1	2	6
Разом за змістовим модулем 1	34	4	8	22
Змістовий модуль 2. Психологічні засади управління вузівським навчальним процесом і навчально-професійною діяльністю студентів.				
5. Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі.	8	1	2	5
6. Психологічний аналіз учіння студентів.	12	1	4	7
Разом за змістовим модулем 2	20	2	6	12
Змістовий модуль 3. Психологія виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою.				
7. Психологія виховання студентської молоді.	9	1	2	6
8. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами.	9	1	2	6
9. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення.	9	1	2	6
10. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи.	9	1	2	6
Разом за змістовим модулем 3	36	4	8	24
Разом	90	10	22	58

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи	2
2	2	Загальна психологічна характеристика студентського віку	2
3	3	Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2
4	4	Психологія студентської групи	2
5	5	Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі	2
6	6	Психологічний аналіз учіння студентів	4
7	7	Психологія виховання студентської молоді	2
8	8	Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами	2
9	9	Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення	2
10	10	Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи	2
Разом			22

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи. Проаналізуйте низку проблем психології вищої школи в умовах сучасного реформування вищої освіти в Україні та визначити шляхи їх вирішення.	5
2	2	Загальна психологічна характеристика студентського віку. Опрацювавши тему за підручником і першоджерелами, створити свою типологію сучасних студентів.	5
3	3	Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою. Пригадайте зі свого індивідуального досвіду декілька ситуацій спостереження, в яких Ви виступали, як спостерігач. Опишіть три ситуації та зробіть спробу визначити об'єкт та предмет свого спостереження в них. «Професійне “Я” в променях сонця» (О. В. Кузьменкова).	6

		Мета: підвищення самооцінки студентів, розвиток позитивної концепції «Я-педагог».	
4	4	<p>Психологія студентської групи:</p> <p>1.Опрацювати теоретичний матеріал щодо психічного розвитку та методик його діагностики у пізньому юнацькому віці.</p> <p>2. Провести тестування визначених психологічних аспектів студентів.</p> <p>3. Опрацювати та проаналізувати результати тестування, сформулювавши висновки та рекомендації</p> <p>4. Охарактеризувати функції та засоби дій куратора академічної групи щодо адаптації першокурсників до умов навчання у ВНЗ і становлення студентської академічної групи.</p>	6
5	5	<p>Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі.</p> <p>Аналіз актуальних психологічних проблем.</p> <p>Нетрадиційні форми навчання. У конспекті кожен студент виконує завдання із застосуванням технології «33 слова».</p> <p>Виберіть твердження, які відповідають опису найбільш ефективної підготовки та проведення лекції з психології. Заповніть анкету на тему «Що, на вашу думку, визначає успіх лекції?»:</p> <p>Заповніть анкету на тему «Які якості лектора визначають успіх лекції?».</p> <p>Розподіліть питання викладача на ті, що спонукають студентів до репродуктивної та продуктивної активності.</p> <p>Відвідування лекції з психології (за вибором студента), аналіз переглянутого фрагмента освітнього процесу.</p>	5
6	6	<p>Психологічний аналіз учіння студентів.</p> <p>«Все в моїх руках!» Мета: розвинути рефлексивні здібності, навчитися підводити рефлексивний підсумок заняття.</p> <p>Створення тестових завдань.</p> <p>«Валіза, кошик, м'ясорубка». Проаналізувати отриманий досвід роботи з використанням нетрадиційних форм і методів навчання.</p> <p>Визначити шляхи оптимізації самостійної роботи.</p> <p>Запропонуйте шляхи оптимізації самостійної роботи студентів.</p>	7
7	7	<p>Психологія виховання студентської молоді.</p> <p>«Дерево мого «Я» (О. В. Кузьменкова).</p> <p>Мета: усвідомлення себе в системі професійного та</p>	6

		особистого спілкування; усвідомлення власних професійних труднощів. Проаналізуйте власні педагогічні установки, тобто ті ключові позиції, які ви закладаєте в основу вашої діяльності та ставлень до інших людей.	
8	8	Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами. Проаналізувати у таблиці зміст директивної та діалогічної форм спілкування викладача зі студентами, визначивши переваги та недоліки кожної форми.	6
9	9	Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення. «Лист другуві». Викладач просить студентів написати лист йому, щоб відобразити в його змісті ставлення до цієї навчальної дисципліни, до викладача, до форм роботи групи, до процесу взаємодії в групі, до організації навчального процесу, проведення занять тощо.	6
10	10	Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи. Опрацювавши зміст теми, скласти карту інвентаризації власних професійно спрямованих якостей.	6
Разом			58

1. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Загальна психологія» застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен;

- **методи письмового контролю:** письмове тестування, модульна контрольна робота, реферат;

- **методи самоконтролю:** самооцінка, самоаналіз.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1				ЗМ 2		ЗМ 3			
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
Практичні заняття (20 б)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Самостійна робота (15 б)	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1
Поточний модульний контроль (35 б)	20				5		10			

Підсумковий контроль (екзамен)	30 балів
--------------------------------	----------

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За бальною шкалою	За національною шкалою
A	90-100 балів	5 (відмінно)
B	82-89 балів	4 (добре)
C	75-81 балів	
D	70-74 бали	3 (задовільно)
E	60-69 балів	
FX	35-59 балів	2 (незадовільно)
F	1-34 бали	

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ:

1. Предмет психології вищої школи, її завдання, основні категорії.
2. Роль психолого-педагогічної підготовки майбутнього викладача вищої школи.
3. Структура і міждисциплінарні зв'язки курсу «Психологія вищої школи».
4. Методологія науково-психологічних досліджень. Класифікація методів психології вищої школи та їх загальна характеристика.
5. Студентство як особливе соціально-психологічне явище. Своєрідність соціальної ситуації розвитку сучасного студента.
6. Характеристика студентського віку як особливого періоду розвитку людини.
7. Суперечності студентського віку та шляхи їх розв'язання.
8. Адаптація студента-першокурсника до навчання у вищій школі.
9. Динаміка розвитку студента протягом навчання його у вищому навчальному закладі (проблеми і завдання).
10. Новоутворення студентського віку як передумова успішного розв'язання професійних завдань молодим фахівцем.
11. Вимоги до особистості фахівця з вищою освітою.
12. Фактори, що визначають соціально-психологічний портрет сучасного студента.
13. Аналіз особистості студентської молоді залежно від мотивів вибору нею професії (спеціальності) і здобуття вищої освіти.
14. Типологія сучасного студента.
15. Психолого-педагогічна модель особистості викладача вищої школи.

16. Психологічні типи викладачів і оцінка ефективності їх педагогічної діяльності.
17. Типи викладачів, які виділяють студенти.
18. Механізми та джерела соціалізації особистості студента в умовах вищої школи.
19. Формування «Я-концепції» студента як показника особистісного його зростання протягом вузівського навчання.
20. Формування професійної спрямованості особистості студента. Розвиток професійної ідентичності.
21. Психологічні особливості виховання студентів у процесі навчання.
22. Самовиховання і саморозвиток майбутніх фахівців із вищою освітою.
23. Соціально-психологічні чинники та психологічні механізми формування моральних якостей студентів.
24. Формування психологічної готовності студентів до самостійного виконання професійних функцій після закінчення вищого навчального закладу.
25. Психологічні засади педагогічного управління навчальним процесом у вищій школі.
26. Психологічні основи педагогічного контролю та оцінки якості навчання студентів.
27. Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність студентів, її психологічні особливості, структура і функції.
28. Мотивація учіння студентів, її розвиток у процесі навчання.
29. Пізнавальні психічні процеси в навчальній діяльності студента.
30. Емоційно-вольові процеси і психічні стани в навчально-професійній діяльності студента.
31. Психологічні особливості засвоєння знань студентами.
32. Психолого-педагогічні аспекти організації самостійної роботи студентів.
33. Розвиток самостійного творчого мислення студентів у процесі навчання.
34. Академічна успішність студентів, критерії та умови її ефективності. Причини неуспішності та їх подолання.
35. Індивідуальний стиль навчально-пізнавальної діяльності студента, його формування та врахування в процесі навчання.
36. Особливості змісту і структури науково-педагогічної діяльності викладача.
37. Психологічні передумови ефективності діяльності викладача. Роль його настанов і особливостей «Я-концепції».
38. Шляхи формування педагогічної майстерності й підвищення рівня професіоналізму викладача вищої школи.
39. Психологічні особливості студентської академічної групи, її структура і зміст діяльності.

40. Соціально-психологічні явища в студентській академічній групі та їх вплив на особистість студента.

41. Рівні розвитку студентської академічної групи та шляхи формування студентського колективу.

42. Проблема керівництва і лідерства в студентській академічній групі. Психологічні засади студентського самоврядування.

43. Професійно-педагогічне спілкування та його особливості в умовах вищого навчального закладу.

44. Стили професійно-педагогічного спілкування та оцінка їх ефективності.

45. Психологічні умови ефективності професійного діалогу.

46. Бар'єри професійно-педагогічного спілкування, їх причини та шляхи подолання.

47. Взаємини «викладач – студент» як чинник становлення і розвитку особистості майбутнього фахівця та їх оптимізація.

48. Позиція викладача в навчально-професійній взаємодії зі студентами (розуміння, визнання і прийняття студента).

49. Конфлікти у взаєминах «студент – викладач», «викладач – студентська академічна група», їх причини та шляхи конструктивного розв'язання.

50. Основні напрями реалізації виховних функцій у вищій школі.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Булах І.С., Долинська Л.В. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів. / Навчально-методичний посібник. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2002. – 114с.

2. Гагарин А.В. Психология и педагогика высшей школы. – М.: МЭИ, – 2010. – 240 с.

3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О.В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.

4. Кущенко І. В. Психологія вищої школи: програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» за спеціальністю 8.03010201 «Психологія». – К.: НАВС, 2014.

5. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи: Навчальний посібник для молодих викладачів, аспірантів і майбутніх магістрів / О.Г. Мороз, О. С. Падалка, В. І. Юрченко. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. – 267 с.

6. Мороз О.Г., Падалка О.С., Юрченко В.І. Педагогіка і психологія вищої школи: Навч. посібник. – К.: НПУ, 2003. – 267с.

7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрів і аспірантів. – К.: ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.

8. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 352 с.

9. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Практикум. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 335 с.

10. Психология и педагогика высшей школы: учебник. Серия: Высшее образование / авт. сост. Л. Столяренко, М. Буланова-Топоркова, А. Духанева др. – Р-на-Д: Феникс, 2014. – 624 с.

11. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К., 2003. – 116 с.

12. Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія вищої школи» напряму підготовки «Психологія», Львів: ЛНУ, 2010.

13. Семенова А.В., Гурін Р.С., Осипова Т.Ю. Основи психології і педагогіки: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 319 с.

14. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности: Учеб. Пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Академия, 2003. – 304 с.

15. Шарипов Ф.В. Педагогика и психология высшей школы: учебное пособие (Новая университетская библиотека). – М.: Логос. – 2012. – 448 с.

ДОДАТКОВА:

1. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – № 4. – С.5-27.

2. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. вузів / М.Г. Білуха. – К.: Вища школа., 1997. – 271 с.

3. Боришевський М.Й. Духовні цінності як детермінанта розвитку й саморозвитку особистості / М.Й. Боришевський // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2. – С. 49-57.

4. Введенский В. Моделирование профессиональной компетентности педагога / В. Введенский // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 51-55.

5. Винославська О.В. Психологічні особливості студентської групи. // Практична психологія та соціальна робота. – № 7. – 2005. – С.65-70.

6. Гайдук Н. Концептуальні засади застосування посередництва при розв'язанні конфліктів / Н. Гайдук // Педагогіка і психологія професійної освіти. – Львів, 2003. – № 6. – С.147-157.

7. Гарбер И.Е. Метод и технология в психологии // Психология в вузе. – 2005. – № 3. – С. 80-94.

8. Грубінко В.В. Формування інноваційного освітнього середовища у ВНЗ в контексті вимог Болонського процесу. / Освіта як фактор забезпечення стабільності сучасного суспільства" (Матеріали „Міжнародної науково-теоретичної конференції, м. Тернопіль, 26 березня 2004 р.). – Тернопіль – 2004. – С.6-17.

9. Губенко О.В. Психологічні особливості популяризації здорового способу життя у вищих навчальних закладах / О.В. Губенко // Практ. психологія та соц. робота. – 2009. – № 11. – С. 35-41.

10. Жоголева О.Р. Современный процесс социализации студенческой молодежи / О.Р. Жоголева // Социально-экономические проблемы

трансформационной экономики. Сборник материалов. – Тюмень: Изд-во „Вектор Бук”, 2006. – В. 3. – С. 217-220.

11. Крюкова Д.Ф. Психологічні та педагогічні проблеми професійно-особистісного розвитку молоді. / Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: Матеріали II міжн. наук.-практ. конф. – Хмельницький: ТУП. – 2003. – С.74-83.

12. Кучмиева С. И. Мотивационные факторы профессиональной социализации студентов // Среднее профессиональное образование. – 2006. – № 3. – С. 40-42.

13. Леонтьев А.Н. Психологические вопросы формирования личности студента // Психология в вузе. – 2003. – № 1-2. – С. 232-241.

14. Маркова А.К. Психология профессионализма. – М.: 1996. – 308 с.

15. Миколайчук М.І. Культурно-ціннісна та релігійна детермінація становлення ідентичності особистості / М.І. Миколайчук // Практ. психологія та соц. робота. – 2008. – № 12. – С. 68-70.

16. Подоляк Л.Г. Психологічна підготовка майбутнього викладача як передумова гуманізації і демократизації вищої освіти / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9. – № 3-4. – С. 99-107.

17. Савенков А.И. Психологические основы исследовательского подхода к обучению: Учебное пособие. – М.: «Ось -89». – 2006. – 480 с.

18. Савченко С.В. Социализация студенческой молодежи в условиях регионального образовательного пространства. – Луганск: Альма-Матер, 2003.

19. Скиба М.Є., Островський К.С. Навчання та виховання студентської молоді – на вищий якісний рівень. / Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи: Матеріали II міжн. наук.-практ. конф. – Хмельницький: ТУП. – 2003. – С.358-363.

20. Трухан О. Психологічний аналіз життєвих цінностей студентів різних професійних напрямків / О. Трухан // Практ. психологія та соц. робота. – 2009. – № 12. – С. 52-58.

21. Хоменко А. Вчинкова діяльність і діалогічне спілкування як чинники гуманізації процесу виховання / А. Хоменко // Зб. наук. пр. Полтав. держ. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка. – 2008. – Вип. 6 : Пед. науки. – С. 39-48.

22. Юсупова Н.О. Міжособистісні стосунки студентів в аспекті віртуальної взаємодії / Н.О. Юсупова // Практ. психологія та соц. робота. – 2009. – № 4. – С. 78-80.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. <http://www.psynavigator.ru/books.php>

2. <http://www.gumer.info/bibliotek>

3. <http://www.mirknig.com/psihologiya>

4. <http://www.koob.ru>;

5. <http://www.psy.pu.ru/index-php>

6. <http://www.goodparents.com.ua>